

МЕСЕЧНО ИСТРАЖИВАЊЕ О ГРАЂЕВИНСКИМ ДОЗВОЛАМА

ПРАВНИ ОСНОВ

Истраживање се спроводи на основу Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009), и Програма званичне статистике у периоду од 2016. до 2020. Године („Службени гласник РС“ бр. 55/15).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ статистичког истраживања

Месечни извештај о издатим грађевинским дозволама треба да обезбеди податке о грађевинама чија је градња започела (врста грађевине, њена величина, локација, вредност и сл.), о инвеститору, броју и површини станова у зградама за чију су градњу издате грађевинске дозволе и др.

Подаци о издатим грађевинским дозволама показују будуће кретање грађевинске делатности и омогућавају сагледавање структуре инвестиција како на државном нивоу, тако и на нивоу локалне самоуправе.

Извештајне јединице и статистичке јединице

Извори података јесу министарство надлежно за послове грађевинарства у Републици Србији, надлежни органи аутономне покрајине, града и општине, који издају одобрења за изградњу и пријаве почетка. Јединице које достављају податке су правна и физичка лица којима су издате грађевинске дозволе.

Садржај статистичког истраживања

Све грађевинске дозволе за изградњу грађевинског објекта, и решења из члана 145 Закона о планирању и изградњи којима се одобрава извођење радова за изградњу помоћних објеката, адаптацију и санацију, текуће одржавање и сл., за које се не захтева грађевинска дозвола за изградњу.

Метод, време и извори за прикупљање података

Подаци се прикупљају од свих надлежних органа за послове грађевинарства, помоћу упитника и контролника ГРАЂ-10.

Подаци се прикупљају месечно, тако да извештајне јединице у текућем месецу достављају податке за претходни (тј. у фебруару за јануар, итд.).

Обавеза заштите индивидуалних података

Обавеза заштите индивидуалних података темељи се на члану 3. одредбе за заштиту давалаца података, члановима 44, 45, 46, 47, 48. и 49. одредбе о поверљивости Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009).

Списак и дефиниције основних обележја – индикатора

Грађевинска дозвола обично се дефинише као одобрење издато на захтев којим се одобрава почетак радова на грађевинском пројекту према плану. У оквиру овог истраживања, појмом „грађевинска дозвола“ обједињују се три документа која издају надлежни органи: грађевинска дозвола за изградњу грађевинског објекта, пријава почетка радова и решење којим се одобрава извођење радова.

Грађење јесте извођење грађевинских и грађевинско-занатских радова, уградња инсталација, постројења и опреме.

Грађевине су конструкције спојене с тлом (подземна, надземна градња, као и водоградња), за које се обављају грађевински радови, а направљене су од грађевинских материјала и готових производа за уградњу. Припрема земље, сејање или сађење и др., који служе у пољопривредне сврхе, не спадају у грађевинске радове.

Зграде су трајне грађевине с кровом и спољним зидовима, изграђене као самосталне употребне целине које пружају заштиту од временских и других спољних утицаја, а намењене су за становање, обављање неке делатности или за смештај и чување животиња, робе, опреме за различите производне и услужне делатности итд.

Стамбене зграде јесу грађевине у којима је 50% или више укупне корисне подне површине зграде намењено за стамбене сврхе.

Сћаном се сматра свака грађевински повезана целина намењена за становање, која се састоји од једне собе или више соба са одговарајућим помоћним просторијама (кухиња, остава, предсобље, купатило, клозет и сл.) или без помоћних просторија, и има један или више посебних улаза директно из ходника, са степеништа, из дворишта или са улице.

Површина сћана (m²) јесте корисна подна површина стана мерена унутар зидова стана и представља збир површина свих соба, кухиње, купатила, нужника и осталих помоћних просторија у саставу стана. Искључују се површине подрума и поткровља који нису уређени као стан или део стана, затим површине гаража, котларница, остава и сл., као и степеништа и друге заједничке просторије у зградама с више станова.

Осћале грађевине су све грађевине које нису зграде: железнице, путеви, мостови, аутопутеви, аеродромске стазе, базени итд.

Грађевинска активност прати се и према врсти радова који се изводе.

Новоградња подразумева изградњу нове грађевине на месту где пре није било ниједне грађевине или је она постојала али је уклоњена.

Доградња подразумева доградњу нових делова грађевине (у хоризонталном или вертикалном смеру) на постојећу грађевину. То су грађевински радови којима се добијају нове употребне целине уз постојеће грађевине или на постојећим грађевинама, као нпр. потпуно нови стан или пословни простор, или нпр. продужење постојећих саобраћајница, водоводних, канализационих и других цевовода или комуникационих водова и сл. (Закон о планирању и изградњи, члан 2. под 33).

Реконструкција подразумева грађевинске и друге радове на грађевини (објекту) којима се утиче на стабилност и сигурност грађевине; мењају конструктивни елементи; мења технолошки процес; мења спољни изглед грађевине; повећава број функционалних јединица; утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја и животне средине; мења режим вода; утиче на заштиту природног и непокретног културног добра, евидентиране непокретности, добра које ужива претходну заштиту, његове заштићене околине, осим конзерваторско-рестаураторских радова (Закон о планирању и изградњи, члан 2. под 32).

Агајџација подразумева грађевинске и друге радове на постојећој грађевини који служе за реорганизацију простора у грађевини, замену уређаја, постројења, опреме и инсталација истог капацитета, којима се не утиче на стабилност и сигурност грађевине, не мењају конструктивни елементи, не мења спољни изглед грађевине и не утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја и животне средине (Закон о планирању и изградњи, члан 2. под 34).

Агајџација несћамбеног ѓросћора у нове сћанове подразумева промену намене нестамбеног простора у стамбени.

Санација подразумева грађевинске и друге радове на постојећој грађевини којима се поправљају уређаји, постројења, опрема, односно мењају конструктивни елементи грађевине, којима се не мења спољни изглед, не утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја и животне средине и не утиче на заштиту природног и непокретног културног добра, евидентиране непокретности, добра које ужива претходну заштиту, његове заштићене околине, осим конзерваторско-рестаураторских радова (Закон о планирању и изградњи, чл. 2. под 35).

Увођење инсћалација у већ ѓосћојеће грађевине подразумева радове на увођењу одређених инсталација (централног грејања, водовода и др.) у постојеће грађевине у којима такве инсталације нису уопште постојале.

Инвесћиционо одржавање подразумева грађевинске радове који се повремено обављају ради побољшавања услова коришћења објекта.

Ниво репрезентативности података

Подаци су репрезентативни:

- за територију Републике Србије, АП Војводину, управне округе и општине. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).;
- према врсти грађевина (за разврставање грађевина користи се Класификација врста грађевина).

ОПИС ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИСТРАЖИВАЊА

Републички завод за статистику утврђује методолошке основе и инструменте за спровођење истраживања, израђује упутства за организацију и спровођење истраживања, штампа обрасце и упутства за попуњавање, стара се о благовременом спровођењу истраживања, дистрибуира обрасце, контролише примљен материјал и обрађује податке и припрема резултате истраживања.

Подручним одељењима завода за статистику обавезе и надлежности одређује Републички завод за статистику, односно Сектор за статистику, и оне се састоје у ажурирању адресара, достављању упитника извештајним јединицама, пружању помоћи извештајним јединицама код попуњавања извештаја, контроли обухвата и тачности података, уносу података у одговарајуће апликације и исправци унетог материјала. Поред тога, обављају и друге послове за које их задужи Завод, односно Сектор за статистику.

Одговорна лица у извештајним јединицама састављају извештаје према упутствима које им доставља надлежни статистички орган.

Органи за спровођење истраживања

У припремама и спровођењу ових истраживања учествују Републички завод за статистику, Сектор за статистику АП Војводине и подручна одељења завода за статистику, Градски завод за информатику и статистику Београда, као и надлежни органи и службе у општинама и градовима, односно министарству.

Обавезност давања података

Обавеза давања података темељи се на члану 26.а казнене одредбе за одбијање давања података или давање непотпуних и нетачних података на члану 52. Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009).

Роковник основних фаза спровођења истраживања (укључујући иуубликовање иодашака)

Снимање података за ова истраживања обавља се у току месеца, а извештајне јединице треба да достави попуњен упитник надлежном статистичком органу петог у месецу за претходни месец.

Рок да подручна одељења доставе унете и преконтролисане извештаје Републичком заводу за статистику је 22. у месецу, а за Сектор за статистику АП Војводине и Градски завод за информатику и статистику Београда 30. у месецу за претходни месец.

Рок за израду саопштења је 45 дана по истеку месеца.

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

Упитник

При спровођењу месечног истраживања о издатим грађевинским дозволама, користе се обрасци Месечни извештај о издатим грађевинским дозволама и Контролник месечног извештаја о издатим грађевинским дозволама (ГРАЂ-10).

Упутство за попуњавање упитника

Обухватају се дозволе за све врсте грађевина описаних у Класификацији врста грађевина, тј. зграде и остале грађевине.

За сваку грађевину за коју је дата грађевинска дозвола у извештајном месецу попуњава се по један посебан упитник ГРАЂ-10. Одговори на питања уз која се штампане црте уписују се на црте.

На остала питања на обрасцу одговара се уписивањем шифара у предвиђена поља или заокруживањем броја (шифре) крај једног од понуђених одговора.

Сви подаци уписују се у предвиђена поља као цели бројеви (без децимала).

**Списак номенклатура и класификација које се користе у истраживању
(са обавештењем где се могу пронаћи)**

За разврставање грађевина користи се Класификација врста грађевина. *Класификација врста грађевина*, у којој су грађевине детаљно разврстане, објављена је у едицији *Методологије и стандарди*, свеска бр. 15, РЗС, 2005, а доступна је и на сајту Републичког завода за статистику (www.stat.gov.rs).

Списак публикација у којима се објављују методологија и резултати истраживања (у штампаном облику и/или у склопу интернет презентације)

Детаљна методолошка објашњења овог истраживања налазе се у едицији РЗС *Методологије и стандарди*: *Месечна истраживања о грађевинским дозволама*, свеска бр. 22/2007.

Резултати обраде истраживања о издатим грађевинским дозволама објављују се у саопштењу ГР-30, *Месечном статистичком прегледу*, као и на веб сајту Републичког завода за статистику.

Контакт особе – Дејана Ђорђевић и Габријела Росић, локал 260